

A terminis

Termini és un derivat del verb **terminar**, tal com **determini** ho és de **determinar**. El Diccionari Fabra defineix aquest mot dient «Terme o temps assenyalat per a alguna cosa», sense indicar-ne cap exemple ni ús especial. Es ben sabut, però, que és un mot que ha estat proposat per a formar l'expressió amb què designar aquest sistema de pagament, d'uns quants anys ençà tan en voga, en la compra de diversos articles o béns de preu més o menys elevat, que és corrent de denominar amb una inadmissible catalanització de l'expressió castellana: «a plaços».

Amb **termini**, doncs, formem l'expressió a **terminis** que no es pot pas dir que no hagi estat acceptada. Amb tot, sembla que algú no acaba d'assimilar la forma exacta d'aquesta paraula en la llengua oral i, arbitràriament, en fa un mot esdrúixol, és a dir, el pronuncia amb l'accent a la primera síl·laba. En la publicitat comercial radiofònica hem sentit efectivament algunes vegades que el locutor diu «a tèrminis», qui sap si influït pel mot esdrúixol italià anàleg avui força divulgat entre nosaltres. Convé d'esmenar, per tant, aquesta falta greu de prosòdia i que hom es convenci que **termini** és un mot pla, talment com ho són les formes semblants **determini**, **domini**, **extermini**, **predomini** i **vaticini**, que guarden la mateixa relació amb els verbs corresponents, **determinar**, **dominar**, **exterminar**, **predominar** i **vaticinar**, i que no deuen pas semblar estranyes a ningú.

Hi ha encara dues expressions més que poden usar-se amb el mateix sentit: a termes i a pagues. Segons el Diccionari Fabra **terme** tant significa —entre altres coses— la fi d'un període de temps (en què cal pagar alguna cosa) com la suma que s'ha de pagar en aquell moment, i indica els exemples **Vendre**, **comprar** una cosa a termes i **Pagar** el primer terme. La tercera expressió, a pagues, no es troba ni al Fabra, ni a l'Alcover-Moll ni a la Gran Enciclopèdia, però la consignen l'Enciclopèdia Salvat i el Diccionari castellà-català de Josep Miracle. Tenim notícia, a més, que és una forma viva a determinades comarques, on ja era usada abans de l'actual esclat d'aquesta tan aparentment llaminera modalitat de compra-venda.

Albert Jané